

Asettamispäätös; EU:n paluuasetuksen eräiden säännösten kansallista täytäntöönpanoa koskeva lainsäädäntöhanke

Sisäministeriö on tänään asettanut hankkeen, jossa valmistellaan EU:n paluuasetuksen eräiden säännösten kansallisen täytäntöönpanon edellyttämät lainsäädäntömuutokset.

Toimikausi

Hanke asetetaan ajalle 3.7.2026 - 31.3.2027.

Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella 2026. Lakimuutosten ehdotetaan tulevan voimaan syksyllä 2027, jolloin paluuasetusta aletaan kaikilta osin soveltaa.

Tausta

EU:n paluuasetuksesta saavutettiin EU:n toimielinten välillä alustava poliittinen yhteisymmärrys 1.6.2026. Paluuasetus tulee voimaan syksyllä 2026, kun se julkaistaan unionin virallisessa lehdessä. Ennen tätä EU:n toimielimet hyväksyvät virallisesti asetuksen ja sen tarkastetut kieliversiot.

Hanketta asetettaessa asetuksen voimaantulon tarkka päivämäärä ei ole vielä tiedossa. Asetuksen täytäntöönpano alkaa voimaantuloa seuraavana päivänä eli syksyllä 2026. Tällöin aletaan soveltaa osaa säännöksistä, mm. säännöksiä, jotka koskevat paluumaan määritelmää ja palautuskeskusta. Pääosin asetuksen säännöksiä aletaan soveltaa vuoden kuluttua sen voimaantulosta eli syksyllä 2027.

EU:n paluuasetuksella luodaan yhteinen eurooppalainen palautusjärjestelmä. Asetus mahdollistaa nopeammat ja tehokkaammat EU:n laajuiset menettelyt jäsenvaltioissa laittomasti oleskelevien henkilöiden palauttamiseksi. Asetus täydentää EU:n muuttoliike- ja turvapaikkasopimusta (pakti) ja edistää sen tehokasta täytäntöönpanoa.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaan kielteisen päätöksen saaneet palaavat tai heidät palautetaan lähtömaihin mahdollisimman nopeasti.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

Tavoitteet ja tehtävät

Hankkeen tarkoituksena on selvittää ja valmistella kansalliset lainsäädäntömuutokset, joita tarvitaan EU:n paluusetuksen eräiden säännösten panemiseksi täytäntöön kansallista liikkumavaraa hyödyntäen.

Hankkeen tavoitteena on valmistella seuraavat lainsäädännön muutokset:

- mahdollistetaan maahantulokiellon määrittäminen erillisellä päätöksellä tilanteessa, jossa laitton oleskelu havaitaan vasta lähtötarkastuksessa rajalla;
- mahdollistetaan kolmannen maan kansalaisen säilöönotto tilanteessa, jossa hän hakee kansainvälistä suojelua palautuksen viivyttämiseksi, ja hänellä on ollut aiemmin mahdollisuus hakeutua kansainvälisen suojelun prosessiin;
- pidennetään säilöönoton enimmäiskesto palautusvaiheessa paluusetuksen sallimaan enimmäiskesto;
- säädetään pakenemisen vaarasta paluusetuksen mukaisesti kansallista liikkumavaraa hyödyntäen;
- pidennetään määräaikaisen maahantulokiellon pituutta 15 vuodesta 20 vuoteen;
- säädetään turvallisuushkaa aiheuttavien henkilöiden säilöönotosta paluusetuksen kansallisen liikkumavaran mukaisesti.

Hankkeessa voidaan tarpeen mukaan valmistella myös muita hankkeen aikana esiin nousevia lainsäädäntömuutoksia, jos ne ovat sellaisia, että ne on mahdollista toteuttaa hankkeen aikataulussa ja ne perustuvat paluusetukseen. Tämän hallituskauden aikana ei ehditä valmistella täysimääräisesti kaikkia paluusetuksen mahdollistaman kansallisen liikkumavaran edellyttämiä lainsäädäntömuutoksia vaan ne valmistellaan erillisessä hankkeessa.

Organisointi

Hanke valmistellaan sisäministeriössä. Valmisteluun osallistuvat erityisasiantuntija Emma Rimminen (vastuuvalmistelija) ja lainsäädäntöneuvos Jutta Gras maahanmuutto-osastolta sekä poliisitarkastaja Joni Länsivuori poliisiosastolta.

Säädösvalmisteluavustajana toimii Niina Koivunen sisäministeriön maahanmuutto-osastolta.

Hanketta valmistellaan tiiviissä yhteistyössä ministeriön rajavartio-osaston sekä Poliisihallituksen ja Maahanmuuttoviraston kanssa.

Kustannukset ja yleiset määräykset

Työ tehdään virkatyönä. Sisäministeriössä kustannukset (työaika) kohdennetaan toiminnolle kansallisten säädösten valmistelu 2000 520 100.

Osastopäällikkö, ylijohdaja

Minna Hulkkonen

Yksikön päällikön sijainen, Erityisasiantuntija

Mari Helenius

Tiedoksi Sisäministeri Rantanen
Kansliapäällikkö Sarasmaa
Valtiosihteeri Tamminen
Erityisavustaja Kerttula
Erityisavustaja Kinnunen
Sisäministeriön osastot ja erillisyyksiköt
Oikeusministeriö
Työ- ja elinkeinoministeriö
Suojelupoliisi
Poliisihallitus
Maahanmuuttovirasto
SM/MMO esittelijät

VN/20723/2026-SM-1

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: